

1. Χάρτης της Ορθόδοξης Καππαδοκίας στις αρχές του 20^{ου} αιώνα

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:H_%CE%A3%CE%B9%CE%BD%CE%B1%CF%83%CF%8C%CF%82_%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD_%CE%9A%CE%B1%CF%80%CF%80%CE%B1%CE%B4%CE%BF%CE%BA%CE%AF%CE%B1.jpg

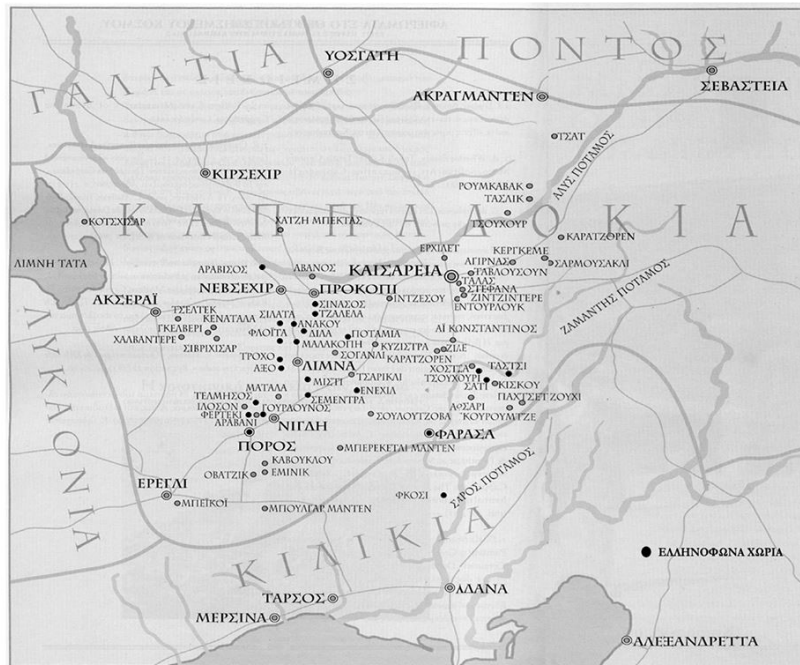
2. Χάρτης ελληνοφώνων χωριών της Καππαδοκίας

Πηγή: http://www.google.fr/imgres?imgurl=http%3A%2F%2Fwww.cappadociaexplorer.com%2Fimages%2Fb%2F200906180536_008kapadokyayollar.jpg&imgrefurl=http%3A%2F%2Fwww.cappadociaexplorer.com%2Ficerik.php%3Fcid%3D37&h=763&w=1100&tbid=hLaaiPKF-TMUiM%3A&zoom=1&docid=Z5vhto-9t5u_CM&ei=St0rVOivNiM7AasIBQ&tbm=isch&iact=rc&uact=3&dur=923&page=3&start=55&dsp=30&ved=0CNcBEK0DMDg

3. Ελληνοφώνα χωριά στην Καππαδοκία – πηγή:

<https://kappadokiakaparamythia.wordpress.com/%CF%83%CF%87%CE%B5%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%BC%CE%B5-%CE%B5%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%B1/>

Χάρτης Καππαδοκίας με τα Ελληνόφωνα χωριά.

4. **Modern Greek in Asia Minor – πηγή :** *A study of the dialects of Silli, Cappadocia and Pharasa with grammar, texts, translations and glossary* by R M Dawkins, Cambridge University Press, 1916

Chapter I
Introductory

Le matériau de cet ouvrage a été collecté lors de trois voyages faits pendant l'été 1909, 1910 et 1911. Villages hellénophones de Cappadoce.

p.1 L'intérêt particulier de ces dialectes est double et je crois qu'aucun des deux points n'a jamais été mis en valeur. En premier lieu, le Grec d'Asie Mineure s'est développé dans une région séparée du reste du monde hellénophone et en second lieu, ce processus a eu lieu sous l'influence très forte du Turc, qui aujourd'hui, en tant que langue des dirigeants et d'une proportion croissante de la population, menace de l'éliminer complètement. Nous avons donc affaire à une langue préservée oralement seulement, sans la puissance conservatrice de l'écrit et cédant du terrain progressivement à une langue surimposée d'un type entièrement différent. Un parallèle à ce combat inégal entre le Grec et le Turc nous est offert par la rivalité entre le Grec et l'Italien dans les villages de Calabre et de Terre d'Otrante, où ce pendant le cas est moins intéressant et les cicatrices laissées par le combat sur le grec moins suspecte (*conspicuous*), puisque la différence entre le Grec et l'Italien est bien moins marquée que celle entre le Grec et le Turc.

De tel cas d'influence d'une langue sur une autre sont plus que d'un intérêt purement local. Les inscriptions phrygiennes tardives attestaient, par la contamination de leur langue par le grec, la même bataille (*losing*) contre le Grec que le Grec lui-même est en train de mener contre le Turc et le

même processus a du être répété plusieurs fois au cours de l'histoire. D'une manière similaire, la langue tsigane est maintenant menacée dans tous les pays vers lesquels ses locuteurs l'ont transportée. Si le combat est égal et que les deux langues survivent, les deux ont des chances de conserver des traces de ce contact; si l'une est vouée à disparaître, elle ne le fera qu'à contre-cœur (*reluctantly*) et dans une longue période de bilinguisme la langue en train de disparaître adoptera beaucoup de traits de la langue dominante qui a son tour pourra difficilement ne pas être affectée. Il est donc possible qu'un érudit turc puisse trouver profit à chercher des traces de Grec dans la phonétique et le vocabulaire du turc parlé dans ces villages, et aussi bien dans ceux qui sont bilingues que dans ceux d'où le grec a disparu depuis peu seulement.

5. Περιβαλλόν της Καισάρειας – πηγή: <http://wowturkey.com/forum/viewtopic.php?t=26820> -
Seyyah Charles'in 1840 yılında Erciyes dağıni Develi yönünden gösteren gravürü

6. Ίχνη της παρουσίας των Χριστιανών στην σημερινή Καισάρεια / Kayseri – πηγή:
http://infognomonkosmos.blogspot.gr/2008/08/blog-post_13.html : Καισάρεια, Η παλαιά ορθόδοξη
εκκλησία, τώρα αθλητικό κέντρο

Ἡ <http://team-aow.discuforum.info/t2300-Kayseri-Surp-Astvadzadzin-Meryem-Ana-Kilisesi.htm>: Bu kilise Ermeni cemaatinin olmamasından ötürü terk edilmiş, günümüzde “Kıçıkapı Spor Salonu” olarak kullanılmaktadır.

Ἡ πηγή: <http://www.agos.com.tr/tr/yazi/6036/kiliseye-kilise-denmesi-kayseriyi-gerdi> - Kayseri’de yaklaşık 40 yıldır spor salonu olarak kullanılan Surp Asdvadzadzin Meryem Ana Kilisesi’nde devam eden restorasyon çalışmaları hakkında kamuoyuna bilgi vermek için hazırlanan afişin belediye tarafından değiştirilmesi ilginç bir tartışmayı da beraberinde getirdi.

7. Άλλο παράδειγμα: **Yaman Dede Camii yada Yeni Camii (Panaya Kilisesi) - Talas – Kayseri.** Eski adı “**Παναγίας τῆς Καπουσοῦ, (Πορταῖτισσας) ” 1886 Panagia Kapousou**

8. **Αρμενοφώνοι Ελληνορθόδοξοι – Αρχείο της Προφορικής Παράδοσης του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών - Βάγκ (Βάγκ) ΧΕ 1**

Βιογραφικά Σημειώματα για τους πληροφορητές που συντάσσονται από τους συνεργάτες
Περιφέρεια : Egin
Οικισμός : Βάγκ
Βαλασία Λαζαρίδου
Καστανιώτισσα Ιστιαίας
ΚΜΣ : Ελένη Γαζή
16.9.62

Δελτίο πληροφόρησης

Η Βαλασία ή Βαλασώ Λαζαρίδου γεννήθηκε στο χωριό Βαγκ στα 1897. Η οικογένεια και της μητέρας της και του πατέρα της κατάγονταν από το Βαγκ.

Η Βαλασία πήγε δυο χρόνια στο σχολείο του χωριού της.

Παντρεύτηκε με τον Κωνσταντίνο Λαζαρίδου από το γειτονικό τους χωριό Τσοράκ και από 20 χρονά έζησε τα τελευταία πέντε χρόνια, πριν την Ανταλλαγή, στο χωριό του άντρα της. Από το

Τσοράκ έφυγε τον Αύγουστο του 1924 μαζί μ' όλους τους άλλους για το λιμάνι της Κερασούντας κι από κει με το
σελ. 2

πλοίο «Εύξεινος Πόντος» για την Ελλάδα. Ο άντρας της έλειπε στην Πόλη κι έφτασε μόνη της μαζί με τους συχωριανούς και συγγενείς της τις πρώτες μέρες του Σεπτε'βρίου του 1924 στον Πειραιά.

Έμεινε 15 μέρες στο λοιμοκαθαρτήριο του Αγίου Γεωργίου στο Κερατσίνι και από κει μαζί μ' όλους τους συμπατριώτες της πήγε στον Άγιο Στέφανο της Χαλκίδας.

Το Χειμώνα του 1925 ήρθε ο άντρας της από την Πόλη και συναντήθηκαν στον Άγιο Στέφανο.

Από τον Απρίλιο του 1925 εγκατάστηκε με τον άντρα της στην Καστανιώτισα όπου πήραν τα 40 στρέμματα γης όπως και οι άλλοι συμπατριώτες τους.

Πόρο ζωής τους έχουνε την καλλιέργεια της γης τους.

Η Βαλασία Λαζαρίδου είναι πολύ ζωντανή

σελ. 3

πολύ ομιλητική, πολύ πρόθυμη.

Θμάται πολύ καλά και τη γενέτειρα της, το χωριό Βαγκ, και το Τσοράκ που έζησε σαν παντρεμένη.

Μπορεί να δώσει πληροφορίες και για τα δυο χωριά. Οι αναμνήσεις της είναι σημαντικές κυρίως για τα έθιμα του χωριού, λατρευτικά καθώς και της ζωής γενικά.

Τη γνώρισα στις 19.9.1962.

Ελ. Γαζή

Δι/ση. Βαλασίαν Λαζαρίδου

Χωριόν Καστανιώτισα Ιστιαίας

Περιφέρεια : Egin

Οικισμός : Βάγκ

Προκόπιος Παπαδόπουλος

Καστανιώτισσα Ιστιαίας

ΚΜΣ : Ελένη Γαζή

16.9.62

Δελτίο Πληροφορητή

Γεννήθηκε στα 1899, στο χωριό Βαγκ του Egin. Οι γονείς του κατάγονταν κι οι δυο από το Βαγκ.

Ο Προκόπιος πήγε 4 χρόνια στο σχολείο του χωριού του και μετά έφυγα μαζί με όλη την οικογένεια του για την Κωνσταντινούπολη. Εκεί ήταν από πολλά χρόνια – πριν ακόμη γεννηθή ο πληροφορητής – εγκαταστημένος ο πατέρας του. Εργάστηκε πρώτα σε δημόσια τουρκική υπηρεσία και ύστερα άνοιξε δικό του εμπορικό κατάστημα κι ένα μεγάλο βουστάσιο στο Μακρίκιοϊ της Πόλης. Αρρώστησε όμως ο πατέρας το και τον σύστησαν μα πάει για λίγο στο χωριό τουμ που είχε καλό κλίμα, για να συνέλθει.

Έμεινε 5 χρόνια στο Βαγκ μαζί με την οι-

σελ. 2

κογένεια του και μετά τους πήρε και φύλανε οριστικά για την Πόλη. Στο διάστημα που ο πατέρας Παπδόπουλος έμεινε στο Βαγκ έστελνε στην Πόλη τους δυο μεγαλύτερους γιούς στην Πόλη, στο Μακρίκιοϊ, αμέσως πήγε στο σχολείο ο πληροφορητής και, όπως αφηγείται, αισθάνονταν πολύ δύσκολα γιατί δεν μπορούσε καθόλου να μιλήσει ελληνικά και ούτε καταλάβαινε τι έλεγαν τα παιδιά. Τέλειωσε το Ελληνικό Δημοτικό σχολείο και μετά πήγε στο Γαλλικό Κολλέγιο που υπήρχε στο Μακρίκιοϊ. Τελείωσε και το γαλλικό σχολείο κι άρχισε να εργάζεται στις δουλειές του πατέρα του.

Θυμάται πάντα έντονα όλα τα χρόνια του έζησε ο Παπαδοπούλος στην Κωνσταντινούπολη και προπάντων τα πρώτα χρόνια, τη δύσκολη προσαρμογή του, τα σπίτια

σελ. 3

που ήταν πολλά κατάκλειστα και είχαν από'ξω τοιχοκολλημένα κίτρινα χαρτιά για να δείξουν πως από το σπίτι αυτό πέρασε η μεγάλη αρρώστια της χολέρας. Δυο φορές, κατά την παρα μονή του στην Πόλη, ταξίδεψε στο χωριό του το Βαγκ κι' έμεινε από λίγους μήνες κάθε φορά.

Στα 1923 έφυγε μαζί με το μεγαλύτερο αδελφό του, τον Αγάπιο στην Ελλάδα. Η μητέρα τους μαζί με άλλους συγγενείς τους παρέμειναν στην Πόλη για να μπορέσουν να πουλήσουν τα κτήματα τους. Στα 1939 έφυγε και η υπόλοιπη οικογένεια απ' την Πόλη και ήρθαν στην Ελλάδα. Από τα 1924 ο πληροφορητής μαζί με τον αδελφό του άνοιξαν τσιγκογραφείο στην Αθήνα, στην οδό Λέκα.

Έμεινε στην Αθήνα ως τα 1935. Μετά άφησε το τσιγκογραφείο σελ. 4

φείο στον αδελφό του κι' εγκαταστάθηκε μαζί με άλλον αδελφό του στην Καστανιώτισα της Ιστιαίας, όπου πήρε όπως και οι άλλοι συμπατριώτες του, αργοτικό κλήρο 40 στρεμμάτων.

Εκεί άνοιξε αλευρόμυλο που τον είχε πριν 2 χρόνια. Οι συμπατριώτες του όμως προτιμούν τώρα τους κυλινδρόμυλους που βγάζουν καθαρότερο το αλεύρι και ο Προκόπιος αναγκαστικά έκλεισε το μυλό του και οι δυο μεγάλες μυλόπετρες μπήκαν τώρα σε διακόσμηση στην είσοδο του σπιτιού του.

Ο Προκόπιος θεωρείται, και είναι άλλωστε, ο πιο γραμματισμένος της Καστανιώτισας. Έχει το καλύτερο σπίτι του χωριού κι ασχολείται τώρα μόνο με τη γεωργία. έχοντας σε μελλοντικό του σχέδιο να επανέλθει στην Αθήνα και να περάσει εκεί πια να υπόλοιπα χρόνια της ζωής του. σελ. 5

Είναι ευγενής, πρόθυμος, και φιλόξενος άνθρωπος. Θυμάται καλά το χωριό του, παρ'όλο που έφυγε σε πολύ νεαρά ηλικία, γιατί με τα ταξίδια που έκανε από την Πόλη ανανέωσε τις αναμνήσεις του.

Μπορεί επίσης να δώσει πληροφορίες και για τους ξενιτεμένους πατριώτες του στην Πόλη. Η δι/ση του είναι. Προκόπιον Παπαδόπουλον. Χωριόν Καστανιώτισα Ιστιαίας Ευβοίας

9. **Κουρδοφόννοι Ελληνορθόδοξοι** – Αρχείο της Προφορικής Παράδοσης του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών - **Οικισμός:** Μπακός, Περιφέρεια Ντιαρμπεκίρ, **Επαρχία:** Χώρας των Πηγών και του Άνω Ρου του Τίγρη **ΧΤ 4**

Μπακός, Περιφέρεια Ντιαρμπεκίρ

ΚΜΣ : Ελένη Καρατζά

13.7.58

Π. Γεωργόπουλος

Δελτίο Πληροφορητή

Ο Πέτρος Γεωργόπουλος (Μοαλίμ Πετράκης = Πετράκης δάσκαλος) γεννήθηκε στο Μπακός στα 1884. Η οικογένεια καταγόταν από το χωριό Χαλντά (εκεί δεν υπήρχαν επίθετα. Εδώ έγινε Γεωργόπουλος, επειδή ήταν οικογένεια γεωργών).

Από τριών ετών πήγε στο Διαρμπεκίρ, όπου σπούδασε τούρκικα και λίγα ελληνικά. Δούλεψε 12 χρόνια σε δάσκαλος της τούρκικης στην ελληνική κοινότητα του Διαρμπεκίρ. Αργότερα έμαθε καλύτερα ελληνικά από κάποιον Έλληνα εκεί. Ξέρει και αραβικά και κούρδικα. σελ. 2

Με την Ανταλλαγή ήρθε στην Ελλάδα. Εδώ άνοιξε περίπτερο και κατόπιν έγινε ψάλτης ως τα 1956. Τώρα είναι συνταξιούχος. Η γυναίκα του είναι από το Διαρμπεκίρ κι' έχει δυο παιδιά.

Αν και στο χωριό του έζησε λίγο - γύρισε τρεις φορές, για 2-3 μήνες κάθε φορά - θυμάται αρκετά πράγματα κι' είναι θετικός και πρόθυμος πληροφορητής.

Μένει στη Ν. Ιωνία, Παρνασσού 1, Στάση Μιρουάρ, τηλ. στον κ. Ιωαννίδη 39-184.